

Projekt

z dnia 8 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA
RADY GMINY POCZESNA**

z dnia 2025 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym / Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 / oraz art 4¹ ust 1 i 2 oraz ust 5 ustawy z dnia 26 października 1982r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / Dz.U. z 2023r. poz. 2151 z późn. zm./, art.10 ust 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz.U. z 2023r. poz. 1939z późn. zm./

Rada Gminy Poczesna uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 r. stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy - w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy Poczesna

mgr Elżbieta Tomala-Wróbel

RADCA PRAWNY

Włostawa Rodak
nr wpisu OP-C-2/84

Sekretarz Gminy Poczesna

Renata Smędzik

Załącznik do uchwały
Rady Gminy Poczesna
z dnia 2025 r.

Szczegółowe zadania w zakresie realizacji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, stanowi Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 r. w Gminie Poczesna

I. Wstęp

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).

Większość zadań i kompetencji w rozwiązywaniu problemów alkoholowych jest zlokalizowana na poziomie samorządu gminy, który na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma uprawnienia do rozwiązywania problemów alkoholowych w społeczności lokalnej. Gmina na podstawie niniejszego programu będzie podejmować środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności lokalnej, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu.

II. Cele programu:

Celem programu jest stworzenie spójnego systemu działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez:

1. zaplanowanie możliwie skutecznych działań zapobiegających powstawaniu problemów uzależnień , alkoholowych, narkomanii,
2. prowadzenie systematycznych działań prowadzących do zmniejszenia rozmiarów aktualnie występujących uzależnień,
3. ciągłego zwiększania zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami, w tym problemem przemocy spowodowane uzależnieniami,
4. promowanie wśród mieszkańców gminy idei trzeźwości, braku uzależnień,
5. prowadzenie profilaktyki i edukacji wśród mieszkańców szczególnie dzieci i młodzieży.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia.

III. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 r. w Gminie Poczesna

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 r. w Gminie Poczesna

realizuje Urząd Gminy w Poczesnej we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W realizacji programu uczestniczą także: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury, Informacji i Rekreacji, dyrektorzy szkół podstawowych. Realizator programu współpracuje z: Komisarzatem Policji, Sądem, Gminną Biblioteką Publiczną oraz innymi podmiotami, którym zlecane są zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gminna Komisja działa w oparciu o zarządzenia Wójta Gminy w Poczesnej nr URO.0050.6.2024.R.S z dnia 13 maja 2024r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026r. w Gminie Poczesna

1. W budżecie Gminy wydzielone są w rozdziale 85154 środki finansowe na realizację gminnego programu pochodzące z opłat uzyskanych w ciągu roku za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i w rozdziale 85153 środki finansowe na przeciwdziałanie narkomanii.
2. Na realizację zadań ujętych w programie zaplanowano kwotę 436 000,00 zł.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługują następujące wynagrodzenia.

1. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 25% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2025 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 roku. W przypadku nieobecności na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych potrąca się 5% za każdą nieobecność.
2. Sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 25 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2025 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 roku. W przypadku nieobecności na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych potrąca się 5% za każdą nieobecność.

3. Pozostali członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie :

- a) za udział w każdym posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2025 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 roku:
 - b) za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego wynosi 4%, minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2025 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 roku,
 - c) za przeprowadzenie wywiadu sprawdzającego 3% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2025 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 roku,
 - d) za przeprowadzenie kontroli minimum 3 punktów sprzedaży alkoholu w jednym dniu wynosi 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2025 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 roku.
4. Wydatki z tytułu diet oraz zwrot kosztów przejazdu, noclegów oraz szkoleń członków komisji na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 października 2023 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej .

VI. Diagnoza stanu problemów alkoholowych i zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej.

1. Charakterystyka gminy.

Gmina Poczesna jest gminą przemysłowo - rolniczą, gdzie dział rolnictwa przybrał praktycznie charakter marginalny w kwestii ilości osób, dla których działalność ta stanowi podstawowe źródło egzystencji.

Ogólna liczba mieszkańców gminy na koniec listopada 2024r. wyniosła **12 004 osób, w tym 6 209 kobiet i 5 795 mężczyzn.**

Administracyjnie obszar gminy tworzy 15 sołectw i jedno osiedle.

Na obszarze tym działają placówki oświatowo-wychowawcze w postaci:

4 Szkoły Podstawowe, Zespół Szkolno- Przedszkolny, 4 Przedszkola, Gminne Centrum Kultury, Informacji i Rekreacji (świetlice w Poczesnej, Brzezinach Nowych, Hucie Starej B, Słowiku, Bargłach, Mazurach, Nieradzie i we Wrzosowej), Biblioteka Gminna w Poczesnej oraz jej trzy filie: w Nieradzie, Hucie Starej B i we Wrzosowej.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców i porządkiem publicznym czuwa Komisariat Policji z siedzibą w Poczesnej, który zakresem działania obejmuje również teren gmin sąsiednich.

Sześć klubów prowadzi działalność sportową, a 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych czuwa nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym.

W Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej mamy 865 przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność gospodarczą na terenie naszej gminy.

W liczbie tej 34 przedsiębiorców prowadzi sprzedaż napojów alkoholowych – 10 z nich to punkty gastronomiczne, zaś 24 to punkty sprzedaży detalicznej (stan na dzień 30.11.2025r.).

Lp.	Miejscowość	Ogółem	Punkty sprzedaży detalicznej				Punkty sprzedaży gastronomicznej			
			ogółem	do 4,5%	od 4,5% do 18%	powyżej 18%	ogółem	do 4,5%	od 4,5% do 18%	powyżej 18%
	OGÓŁEM	34	24	23	23	22	10	10	5	3
1.	Bargły	1	1	1	1	1	-	-	-	-
2.	Brzeziny Nowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Brzeziny Kolonia	1	1	1	1	1	-	-	-	-
4.	Huta Stara A	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Huta Stara B	3	3	3	3	3	-	-	-	-
6.	Nowa Wieś	5	3	2	3	2	3	3	-	0
7.	Nierada	2	1	1	1	1	1	1	-	-

8.	Michałów	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Kolonia Poczesna	4	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3
10.	Poczesna	5	5	5	5	5	0	0	0	0	0	0
11.	Korwinów	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
12.	Zawodzie	1	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-
13.	Słowik	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-
14.	Mazury	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Wrzosowa	5	3	3	3	3	2	2	2	1	1	-
16.	Kolonia Borek	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-

Odnosząc te liczby do ogólnej liczby mieszkańców gminy widać, że na każdy punkt sprzedaży przypada średnio 140 osób.

Rozgraniczając rodzaje alkoholu dostępnych w tych punktach widzimy, że wydane zezwolenia na sprzedaż obejmują:

- do 4,5% - 33 punkty sprzedaży
- 4,5% do 18% - 28 punktów sprzedaży
- powyżej 18% - 25 punktów sprzedaży

2. Analiza problemu

Dorośli mieszkańcy Gminy Poczesna

- W opinii mieszkańców Gminy Poczesna najistotniejszymi problemami społecznymi są: zanieczyszczenie powietrza (88%), uzależnienie od alkoholu (84%) oraz uzależnienie od papierosów (77%).
- Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: nikotynizm (92%), sieciaholizm (83%) oraz alkoholizm (77%).

- Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Poczesna 26% z respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy w rodzinie, a 20% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Poczesna odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim stopniu ryzyka – większość badanych z rozwąga spożywa alkohol – najczęściej kilka razy w roku (43%) oraz kilka razy w miesiącu (19%), wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcje: 44%, 3-4 porcje: 15%).
- 52% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednie liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol, a dla 45% jest tych miejsc za dużo.
- 77% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku, a 69% badanych mieszkańców nie zna miejsc do których po pomoc może zgłosić się osoba uzależniona od alkoholu.
- Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Poczesna jest zauważalnym nałogiem – 73% z badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych, a łącznie 27% badanych pali okazynie oraz regularnie papierosy lub e-papierosy.
- 50% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 50% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Poczesna, jest nie rozpowszechnionym zjawiskiem - 94% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- 54% respondentów nie ma tendencji do "zajadania" stresów i trudnych emocji, podczas gdy 46% przyznaje się do takiego zachowania. Co więcej, aż 77% badanych nie ma problemów z kontrolowaniem swoich zachowań jedzeniowych, co oznacza, że 23% doświadcza trudności w tym obszarze. Wyniki te sugerują, że problemy związane z niekontrolowanym jedzeniem w reakcji na stres dotyczą mniejszości z badanych.
- Jak wynika z przeprowadzonych badań 85% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (31%), warsztatów profilaktycznych

dla uczniów (27%), wsparcia psychologicznego dla rodzin (21%), udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (14%) oraz pomocy w integracji dzieci po okresie izolacji (5%).

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców:

- Kontynuowanie podejmowanych działań informujących o negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie Gminy plakaty i bilbordy. Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto wykorzystać przy tym nowe media. Warto również wykorzystywać tablice informacyjne w miejscach publicznych.
- Organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarów w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
- Współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
- Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
- Podjęcie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu
- Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.

- Należałoby mimo wszystko zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Dzieci i młodzież szkolna

- Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Poczesna jest obecne. 3% uczniów klas 4-6 oraz 7% uczniów klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływanie profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia oraz zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przynajmniej się 5% uczniów klas 4-6 oraz 10% starszych uczniów. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze jest obecny wśród uczniów szkół Gminy Poczesna. 2% z ankietowanych uczniów klas SP 4-6 oraz 5% uczniów klas 7-8 zadeklarowało, że przyjmowali kiedykolwiek substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze. Ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

- Należy zwrócić uwagę na obniżający się wiek osób sięgających po napoje energetyzujące, które stanowią duże obciążenie zdrowotne dla młodego organizmu. Aż 10% uczniów klas SP 4-6 oraz 19% SP 7-8 jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej 13% uczniów z młodszej oraz 34% starszej grupy deklaruje, że pije napoje energetyczne
- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera. Uczniowie młodszych klas szkół podstawowych Gminy Poczesna najczęściej spędzają przed komputerem do 4 godzin dziennie – (SP 4-6: 23%; SP 7-8: 24%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach i wypełnieniu obowiązków są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodność pasji uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączyć w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Wnikliwie należy ocenić skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, ponieważ internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Doświadczenia z taką formą „rozrywki” deklaruje – 15% młodszych oraz 24% starszych uczniów. Warto zaznaczyć uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez użycia przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączyć trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.
- Uczniowie w Gminie Poczesna deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają agresji słownej. Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.

Nauczyciele:

- Według ankietowanych nauczycieli najistotniejszymi problemami występującymi w ich szkole są: uzależnienie od Internetu i gier komputerowych (75%), hejt (60%) oraz cyberprzemoc (48%) i agresja między uczniami (48%).
- Nauczyciele w 96% przyznali, że w ich środowisku szkolnym nie miały miejsca incydenty związane ze spożywaniem przez uczniów alkoholu oraz w 100% nie miały miejsca incydenty związane z przyjmowaniem narkotyków lub dopalaczy.
- 98% pedagogów szkół wskazuje, że ich zdaniem uczniowie są świadomi szkodliwości alkoholu. 98% nauczycieli uważa, iż uczniowie są świadomi szkodliwości narkotyków i dopalaczy, oraz innych środków psychoaktywnych.
- W kwestii zagrożeń jakie może powodować alkohol, narkotyki, dopalacze i inne substancje psychoaktywne nauczyciele wskazywali kolejno na: 92% agresję i przemoc, 90% uzależnienia, 71% wzrost przestępczości, a 48% na wcześniejsze kończenie edukacji przez młode uzależnione osoby.
- 100% nauczycieli deklaruje, że zawsze reaguje w sytuacji, gdy wie, że uczeń sięga po środki psychoaktywne. 100% nauczycieli zdecydowanie stwierdza, że traktuje wszystkich uczniów sprawiedliwie.
- W opinii badanych tej grupy: relacje wśród uczniów są pozytywne (98%), uczniowie mają pozytywny stosunek do obowiązku szkolnego (92%), angażują się w życie szkoły (98%), starają się pomóc, kiedy rówieśnik ma kłopot (92%).
- 96% nauczycieli jednoznacznie potwierdza, że w ich środowisku szkolnym podejmowane są działania profilaktyczne dotyczące uzależnień.

Rekomendowane działania dla środowiska szkolnego:

- **Organizacja spotkań, pogadanek, zajęć i warsztatów dla uczniów, które będą:**
 - wskazywały negatywne skutki picia alkoholu, palenia papierosów i uzależnienia od tych substancji,
 - uświadamiały uczniom jak uzależnienie wpływa na życie,
 - rozwijały asertywną postawę – umiejętność odmowy,

- kształtowały postawy wolne od używek oraz promowały zdrowy styl życia,
- uczenie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, oraz będą miały na celu:
 - poznanie zasad ochrony danych osobowych w Internecie przez uczniów,
 - uczenie zasad stosowania ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci oraz postawy wzajemnego szacunku w Internecie,
 - kształtowanie w młodych ludziach czujności w stosunku do innych szczególnie nieznajomych,
 - dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej zarówno korzyści, jak i zagrożeń płynących z użytkowania Internetu,
 - kształtowanie postaw uczniów sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z czasem i doborem treści programów komputerowych oraz Internetu,
 - podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
 - ukazanie wpływu hazardu na funkcjonowanie młodego człowieka,
 - poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
 - poznanie wpływu jaki ma na życie hazard,
 - pokazanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.
- **Poszerzanie wiedzy i kompetencji nauczycieli oraz rodziców poprzez szkolenia i spotkania otwarte w tematyce:**
 - ✓ Przyczyn wchodzenia w uzależnienie, charakterystyki substancji psychoaktywnych.
 - ✓ Wskazania miejsca nauczyciela i rodzica w procesie szeroko pojętej profilaktyki uzależnień.
 - ✓ Ukazania znaczenia i oczekiwanych skutków programów profilaktycznych.
 - ✓ Sposobów wyjścia z uzależnienia.

- ✓ Ukazania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem.
- ✓ Przedstawienie mechanizmu i konsekwencji uzależnienia.
- ✓ Zwrócenie uwagi na różne formy uzależnienia.
- ✓ Przekazanie rzetelnej i dokładnej wiedzy o specyfice czynności uzależniających oraz ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi.
- ✓ Omówienie poszczególnych uzależnień behawioralnych tj. pracoholizm, internetoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od hazardu, gier, zakładów, seksu.
- ✓ Omówienie: ZUI – Zespół Uzależnienia do Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu.
- ✓ Najpopularniejsze zagrożenia Internetu.
- ✓ Jak chronić własne dziecko – poradnik dla wychowawców klas i nauczycieli, sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci.
- ✓ Nowe zagrożenia m.in: sexting – nagość w sieci, cyberprzemoc, era informacji i manipulacji medialnej, kampanie społeczne dotyczące zagrożeń związanych z Internetem.
- ✓ Programy pozwalające kontrolować dostęp dzieci do komputera i Internetu.

3. Skuteczność działań profilaktycznych.

Lokalne działania profilaktyczne, które podejmowane są poprzez wszystkie odpowiedzialne podmioty powołane przepisami Ustawy z dnia 26 października 1982 r. nie odbiegają, w zakresie form i metod, od działań ogólnokrajowych.

Obserwuje się dużą świadomość społeczną w zakresie wiedzy o instytucjach i organizacjach powołanych do pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z prokuraturą, policją oraz służbą zdrowia i szkołami przebiega w sposób całkowicie pozytywny. Nie mniej jednak niektóre konstrukcje prawne obowiązujących przepisów determinują końcowy efekt tych wspólnych działań. Dotyczy to w szczególności zbyt małej możliwości regresywnego charakteru działań wobec osób objętych leczeniem przeciwalkoholowym.

Dlatego też zachowując dotychczasową konieczną działalność terapeutyczną należy zwielokrotnić wszelkie formy działań o charakterze profilaktycznym. Profilaktyka ograniczy konieczność stosowania kosztownej terapii – często nieefektywnej, a przede wszystkim zminimalizuje koszty społeczne.

Poza tym działania profilaktyczne, najbardziej intensywne wśród dzieci i młodzieży, pozwolą zahamować obserwowany już wzrost spożycia alkoholu w tym młodych grupach wiekowych.

Jest to zjawisko bardzo niebezpieczne, bo ma charakter postępujący. Obniża się wiek osób, u których pojawia się problem uzależnień.

VII Harmonogram realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2026r.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Lp.	Formy realizacji	Podmioty współpracujące przy realizacji zadań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
1	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego mającego na celu udzielanie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiarom przemocy w rodzinie (prawnik, terapeuta).	Przewodniczący Komisji	raz w tygodniu 3 godziny	20.000,00 zł.
2	Odbywanie posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Przewodniczący Komisji	w miarę potrzeb	31.000,00 zł.
3	Prenumerata i zakup dla szkół, bibliotek, ośrodków zdrowia, GOPS, kaset, broszur, ulotek	Przewodniczący Komisji Dyrektor GBP	wg potrzeb	1.000,00 zł.

	plakatów, książek dotyczących przemocy, uzależnień.		
--	---	--	--

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Lp.	Formy realizacji	Podmioty współpracujące przy realizacji zadań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
1	Rozeznanie potrzeb w zakresie pomocy rodzinom uzależnionym.	GOPS, Dyrektorzy szkół, pedagodzy szkolni	na bieżąco	-
2	Zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego:			-
a	przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu, narkotyków lub innych form uzależnienia.	Przewodniczący Komisji, Sekretarz komisji	na bieżąco	-
b	wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie,	Sekretarz komisji	7 dni po zgłoszeniu	-
c	kierowanie na badania przez biegłych osób, które w związku z uzależnieniem powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, narkotyków;	Przewodniczący Komisji	na bieżąco	5.000,00 zł.

d	przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,	Pracownik socjalny	wg potrzeb	2.000,00 zł.
e	przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym,	Sekretarz komisji	wg potrzeb	-
f	złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu.	Sekretarz komisji	wg potrzeb	-
3	Pomoc dorosłym członkom rodzin z problemem uzależnienia:			
a	pokrycie kosztów dojazdu dla osób uzależnionych i członków ich rodzin na terapie zajęciowe indywidualne i grupowe,	Przewodniczący Komisji	wg zgłoszeń	500,00 zł.
4	Pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii w:			
a	świećlicach środowiskowych w Bargłach, Brzezinach Nowych, Słowiku,	Dyrektor GCKI i R	cały rok	70.000,00 zł.
b	świećlicach wiejskich,	Wójt Gminy		5.000,00 zł.
5	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej:			
a	współpraca z Policją w zakresie wdrażania „Niebieskich Kart” do praktyki,	Przewodniczący Komisji	cały rok	-
b	wdrażanie „Niebieskich Kart” przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	Przewodniczący Komisji	cały rok	-
c	wdrażanie „Niebieskich Kart” przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Kierownik GOPS	cały rok	-
d	szkolenia w zakresie wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej,	Przewodniczący Komisji	wg potrzeb i zgłoszeń	1.000,00 zł.
e	współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości,	Przewodniczący Komisji	na bieżąco	-

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych , przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Lp.	Formy realizacji	Podmioty współpracujące przy realizacji zadań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
1	Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniami – przeszkolenie lekarzy, stworzenie podręcznej biblioteczki dotyczącej wiedzy o problemach alkoholowych i materiałów dla pacjentów.	Dyrektor GZOZ	cały rok	1.000,00 zł.
2	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży:			
a	dofinansowanie szkoleń nauczycieli koordynatorów szkolnych programów profilaktycznych, wychowawców, pedagogów szkolnych, nauczycieli wychowania fizycznego,	Przewodniczący Komisji Dyrektorzy szkół	wg potrzeb	2.000,00 zł.
b	dofinansowanie szkolnych programów wychowawczo - profilaktycznych w szkołach z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkotyki, uzależnienia obejmujących uczniów i rodziców,	Dyrektorzy szkół	cały rok	20.000,00 zł.
c	organizowanie różnego rodzaju imprez dla dzieci i młodzieży mających na celu promocje zdrowego stylu życia w tym imprez sportowych,	Przewodniczący Komisji Dyrektorzy szkół Kierownik GOPS	cały rok	40.000,00 zł.
d	zorganizowanie spotkań autorskich, konkursów czytelnich i literackich związanych z problemami narkomani, alkoholizmu, uzależnień,	Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej	cały rok	1.000,00 zł.
e	organizacja szkolenia dla osób prowadzących działalność gospodarczą w zakresie handlu alkoholem dotyczącego przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,	Przewodniczący Komisji Komendant Komisarjatu Policji	cały rok	1.000,00 zł.

3	Propagowanie i współorganizowanie imprez mających na celu promocję zdrowego stylu życia i racjonalnego spędzania wolnego czasu – festyny, pikniki, konkursy, zawody sportowe.	Przewodniczący Komisji	cały rok	126.000,00 zł.
4	Współudział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących uzależnieniom i prowadzenie stałej rubryki informacyjnej w lokalnej gazecie.	Przewodniczący Komisji	cały rok	10.000,00 zł.
5	Przeprowadzenie sondażu diagnostycznego wśród uczniów kl. IV –VIII na temat spożywania alkoholu, środków uzależniających i odurzających(technika – ankiet).	Przewodniczący Komisji Dyrektorzy szkół	II semestr roku szkolnego	1.000,00 zł.
6	Dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych.	Przewodnicząca komisji Kierownik GOPS	wg potrzeb	3.000,00 zł.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Lp.	Formy realizacji	Podmioty współpracujące przy realizacji zadań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
1	Utrzymywanie stałego kontaktu z policją w celu zwalczania bieżących zagrożeń wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości.	Przewodniczący Komisji Komendant Komisarjatu Policji	wg potrzeb	-
2	Dostarczanie do szkół, ośrodków zdrowia, bibliotek, świetlic, punktu konsultacyjnego, GOPS materiałów związanych z uzależnieniami.	Przewodniczący Komisji	wg potrzeb	500,00 zł.
3	Dofinansowanie realizacji programu terapeutycznego Schroniska dla bezdomnych.	Przewodniczący Komisji Kierownik GOPS	wg potrzeb	70.000,00 zł.
4	Dofinansowanie podejmowanych przez instytucje działań związanych z profilaktyką alkoholową, narkomanii, uzależnień behawioralnych,			

	przeciwdziałaniem przemocy domowej, propagowania zdrowego stylu życia:			
a	uruchomienie i modernizacja świetlic środowiskowych, świetlic wiejskich w celu stworzenia warunków do racjonalnego zagospodarowania wolnego czasu,	Wójt Gminy	2026r.	20.000,00 zł.
b	dofinansowanie leczenia chorób spowodowanych uzależnieniami ,	Przewodniczący Komisji	cały rok	2.500,00 zł.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) art. 15 ustawy(m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Lp.	Formy realizacji	Podmioty współpracujące przy realizacji zadań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
1	Powołanie zespołu do przeprowadzania kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości w tym zasad i warunków korzystania z zezwolenia	Przewodniczący Komisji	2026r.	-
2	Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.	Przewodniczący Komisji	2026r.	2.000,00 zł.
3	Przeprowadzanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców, właścicieli sklepów oraz lokali w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.	Przewodniczący Komisji	2026r.	500,00 zł.

Uzasadnienie

W związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi samorządy gminne zobowiązane są przyjąć nowe, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Większość zadań i kompetencji w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii jest zlokalizowane na poziomie samorządu gminy, który ma uprawnienia do rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w społeczności lokalnej. Elementem nowych gminnych programów są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Zostaje nadane nowe brzmienie art 41 ust.1 pkt.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gmina na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok będzie podejmować środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności lokalnej, aby zapobiegać i minimalizować skutki uzależnień.

Celem programu jest stworzenie spójnego systemu działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii poprzez zaplanowanie możliwie skutecznych działań zapobiegających powstawaniu problemów uzależnień, prowadzenie systematycznych działań prowadzących do zmniejszenia rozmiarów aktualnie występujących uzależnień, ciągłego zwiększania zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami, w tym problemem przemocy, promowanie wśród mieszkańców gminy idei trzeźwości, zdrowego i bezpiecznego stylu życia, a także prowadzenie profilaktyki i edukacji wśród mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży.

Program uwzględnia także, cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia tj. min.:

- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich rodzin, spożywania narkotyków,
- prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież, a także narkomanii i innych uzależnień behawioralnych ,
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkomanii.

Na terenie gminy nie działa Centrum Integracji Społecznej.